

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
Кафедра інформаційних систем управління

КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
Кафедра гуманітарних наук, культури і мистецтва

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»
Кафедра українознавства, культури та документознавства

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Всеукраїнської наукової студентської конференції

**«Інформаційні технології і системи в документознавчій сфері»
(Вінниця, 09 квітня 2026 р.)**

Вінниця
2026

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету інформаційних і прикладних технологій
Донецького національного університету імені Василя Стуса
(№ 11 від 22.04.2026)*

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Голова редакційної колегії: *Г. П. Лукаш*, професор кафедри інформаційних систем управління, доктор філологічних наук, професор.

Відповідальний секретар редакційної колегії: *Т. М. Яворська*, доцент кафедри інформаційних систем управління, кандидат педагогічних наук, доцент.

Сегеда С. А. – доктор економічних наук, професор;

Анісімова О. М. – доктор економічних наук, професор (заступник голови);

Прігунов О. В. – кандидат економічних наук, доцент;

Тур О. М. – доктор наук з соціальних комунікацій, доцент, професор;

Чередник Л. А. – кандидат філологічних наук, доцент.

З-415 Збірник матеріалів XI Всеукраїнської наукової студентської конференції «Інформаційні технології і системи в документознавчій сфері» (м. Вінниця, 09 квітня 2026 р.) / ред. кол. Г. П. Лукаш, О. М. Анісімова та ін. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2026. 168 с.

Збірник містить матеріали доповідей здобувачів вищої освіти, які оприлюднені в межах XI Всеукраїнської наукової студентської конференції «Інформаційні технології і системи в документознавчій сфері». Матеріали збірника розкривають роль і значення історії та міжнародного досвіду дослідження документознавства й інформаційної діяльності. Подано інформацію про інновації в документознавстві. Розглядаються проблеми документознавства та інформаційної діяльності в сучасному світі.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти.

УДК 004.91:005.92(082)

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ДОКУМЕНТ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ ХХІ СТ.

<i>Буга Анастасія Анатоліївна (наук. керівник – канд. наук з соц. ком., доцент Василенко В. Ю.)</i> КЕРУВАННЯ ДОСТУПОМ ДО ІНФОРМАЦІЇ В СЕРЕДОВИЩІ ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ	7
<i>Гориславець Аліна Дмитрівна (наук. керівник – канд. філол. наук, доцент Дерев'янка Л. І.)</i> ФУНКЦІОНАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ СИСТЕМ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ В КАДРОВОМУ ДІЛОВОДСТВІ.....	10
<i>Кириленко Олександра Андріївна (наук. керівник – д-р екон. наук, професор Анісімова О. М.)</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ ЦІ В РОБОТІ З ДОКУМЕНТАМИ ТА ЇХ РОЗВИТОК У ДОКУМЕНТОЗНАВСТВІ.....	12
<i>Країло Олександра Олександрівна (наук. керівник – канд. екон. наук, доцент Сивицька І. Г.)</i> ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАСШТАБНИХ ЗАХОДІВ НА ПРИКЛАДІ МОЛОДІЖНОГО ФОРУМ-ФЕСТИВАЛЮ «МОЛОДІЄ»	14
<i>Лустюк Єлизавета В'ячеславівна (наук. керівник – ст. викладач Костенко М. С.)</i> ВИВЧЕННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ ДОКУМЕНТНИХ ПОТОКІВ ЯК НАПРЯМ ВІТЧИЗНЯНИХ ДОКУМЕНТОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	17
<i>Павлюк Крістіна Ігорівна (наук. керівник – канд. пед. наук, доцент Яворська Т. М.)</i> КЛАСИФІКАЦІЯ ДОКУМЕНТІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ.....	20
<i>Тімченко Максим Сергійович (наук. керівник – канд. філол. наук, доцент Литвинська С. В.)</i> МАНІПУЛЯЦІЯ ОФІЦІЙНИМИ ДОКУМЕНТАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ВОЄН.....	23
<i>Черняк Яків Сергійович (наук. керівник – д-р екон. наук, професор Анісімова О. М.)</i> ВРАЗЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТАЄМНОСТІ ГОЛОСУВАННЯ В ДОКУМЕНТАЦІЙНОМУ ТА ТЕХНІЧНОМУ ВИМІРАХ.....	25
<i>Чорний Денис Андрійович (наук. керівник – канд. філол. наук, доцент Дерев'янка Л. І.)</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ЕЛЕКТРОННИМИ ЗВЕРНЕННЯМИ ГРОМАДЯН НА ПІДПРИЄМСТВАХ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	29
<i>Яковенко Крістіна Андріївна (наук. керівник – канд. екон. наук, доцент Пригунов О. В.)</i> АДАПТИВНЕ МІКРОНАВЧАННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПОДОЛАННЯ КАДРОВОГО ДЕФІЦИТУ В МСБ.....	31

СЕКЦІЯ 2. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ

І ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ

<i>Жук Андрій Дмитрович (наук. керівник – канд. пед. наук, доцент Сілкова Г. В.)</i> БІБЛІОМЕТРИЧНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПІДґРУНТЯ ІНФОРМАЦІЙНО- АНАЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У СИСТЕМІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	34
<i>Кузьмич Анна Сергіївна (наук. керівник – старший викладач Стаценко Д. В.)</i> ПРОБЛЕМА ДУБЛЮВАННЯ ДАНИХ У ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ	37
<i>Левченко Марина Русланівна (наук. керівник – канд. техн. наук, старший викладач Поремський Ю. В.)</i> ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК ЗАСІБ ПІДТРИМКИ ПІДГОТОВКИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ З КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК.....	39
<i>Лукашова Карина Олександрівна (наук. керівник – д-р філос. наук Савонова Г. І.)</i> ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В УПРАВЛІННІ ОСВІТНІМ ЗАКЛАДОМ	42

<i>Комар Анастасія Андріївна (наук. керівник – д-р філол. наук, професор Шкіцька І. Ю.)</i> КОМПЕТЕНЦІЇ З ІНОЗЕМНИХ МОВ У РОБОТІ ПРАЦІВНИКА БІБЛІОТЕКИ.....	83
<i>Лугова Руслана Павлівна (наук. керівник – магістр державного управління Чиркова М. Ю.)</i> СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК	86
<i>Мазняк Вікторія Владиславівна (наук. керівник – канд. філол. наук, доцент Чередник Л. А.)</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІБЛІОТЕК: АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ В УКРАЇНІ.....	88
<i>Медяник Валерія Романівна (наук. керівник – канд. філол. наук, доцент Мізіна О. І.)</i> АНАЛІЗ СУЧАСНИХ БІБЛІОТЕЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ДЛЯ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ОБРОБКИ ОБЛІКУ БІБЛІОТЕЧНОГО ФОНДУ	91
<i>Мідловець Катерина Юріївна (наук. керівник – д-р іст. наук, професор Передерій І. Г.)</i> ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ СЕРВІСІВ ЯК ЧИННИК ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ: АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ	94
<i>Пікалова Валерія Володимирівна (наук. керівник – д-р іст. наук, професор Передерій І. Г.)</i> ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНІЙ ПРАКТИЦІ: ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ АУДИТОРІЇ ВІД ДЕЗІНФОРМАЦІЇ.....	97
<i>Поберейко Віра Тарасівна (наук. керівник – д-р філол. наук, професор Шкіцька І. Ю.)</i> INSTAGRAM ЯК ПЛАТФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ВІЗУАЛЬНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ БІБЛІОТЕКИ	101
<i>Салюк Діана Віталіївна (наук. керівник – магістр державного управління Чиркова М. Ю.)</i> РОЛЬ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ У ФОРМУВАННІ ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ	104
<i>Слободянюк Ангеліна Олександрівна (наук. керівник – д-р екон. наук, професор Анісімова О. М.)</i> ВІЗУАЛЬНИЙ ОБРАЗ БІБЛІОТЕКИ ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ	106
<i>Чурикова Валерія Олегівна (наук. керівник – д-р іст. наук, професор Передерій І. Г.)</i> КОМУНІКАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ БІБЛІОТЕК У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ: МОДЕЛІ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ.....	109
СЕКЦІЯ 5. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Білик Михайло Романович (наук. керівник – канд. екон. наук, доцент Прігунов О. В.)</i> ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	113
<i>Васильчук Дарія Валеріївна (наук. керівник – ст. викладач Бабенко Ж. В.)</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (на прикладі застосування «ДіЯ»).....	115
<i>Головка Анна Анатоліївна (наук. керівник – магістр державного управління Чиркова М. Ю.)</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ РЕКРУТИНГУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ	117
<i>Карпенко Анна Сергіївна (наук. керівник – старший викладач Стаценко Д. В.)</i> АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ЦИФРОВИХ КОМУНІКАЦІЙ У ФОРМУВАННІ БРЕНДУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	120
<i>Коваль Оксана Сергіївна (наук. керівник – д-р філол. наук, професор Шкіцька І. Ю.)</i> МУЗЕЙНА ІНКЛЮЗІЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ТА ПРАКТИЧНІ РІШЕННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	122

2. Івашкевич О. В. Цифрова трансформація бібліотек України: сьогодення та перспективи. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2021. № 2. С. 50–56.
3. Онищенко О. С. Цифровізація – стратегічний шлях розвитку бібліотечної сфери. *Бібліотечний вісник*. 2021. № 4. С. 3–9.
4. Заява щодо впровадження та застосування інформаційних систем у бібліотеках: Укр. бібл. асоц. Київ: УБА, 2021. URL: <https://ula.org.ua/news/4728> (дата звернення: 20.03.2025).
5. Skøtt Bo. Democracy, digitisation and public libraries. *Digital Library Perspectives*. 2021. Vol. 37(3). P. 305–323. URL: <https://doi.org/10.1108/DLP-11-2020-0118>

УДК: 021.1:[323.266:004.56]:004.966.5

Пікалова Валерія Володимирівна
(*наук. керівник – д-р іст. наук, професор Передерій І. Г.*)
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка», м. Полтава

ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНІЙ ПРАКТИЦІ: ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ТА СТРАТЕГІЇ ЗАХИСТУ АУДИТОРІЇ ВІД ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

Анотація. У тезах розглянуто роль верифікації інформації як однієї з головних функцій сучасної бібліотеки у боротьбі з поширенням дезінформації. Розглянуто концепцію інформаційної грамотності, що виступає теоретичною базою для реалізації бібліотечної практики перевірки достовірності інформації. Визначено ключові цифрові інструменти та методи верифікації, зокрема CRAAP-тест, метод SIFT, TRAAP-тест, платформи фактчекінгу та технології штучного інтелекту. На прикладі міжнародного досвіду Публічної бібліотеки Торонто та бібліотеки Чиказького університету продемонстровано ефективність системного впровадження цифрових стратегій, спрямованих на захист аудиторії від дезінформації.

Ключові слова: верифікація, інформаційна грамотність, дезінформація, бібліотека, фактчекінг, інформаційна аналітика.

У епоху стрімкого розвитку цифрових технологій та посилення інформаційного протистояння бібліотеки як суспільні інституції зазнають істотних змін. Традиційно бібліотеки виконували функції зберігання та забезпечення доступу до інформації. Нині – це верифікація інформації, захист аудиторії від деструктивного впливу та формування у суспільстві критичного мислення. Ключову роль у цьому питанні відіграє Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій (IFLA), яка у 2018 році оприлюднила заяву щодо фейкових новин, у якій розробила рекомендації для урядів і бібліотек та окреслила комплекс інструментів протидії недостовірному контенту [10]. У документі йдеться про Інтернет-маніфест IFLA (2014) і Заяву про цифрову грамотність (2017), які розкривають роль бібліотек у сприянні користувачам щодо застосування цифрових інструментів та критичного опрацювання інформації. Серед ключових рекомендацій для урядів – інвестування в програми медіа- та інформаційної грамотності для людей різного віку відповідно до сучасних потреб, зокрема через бібліотеки та школи як складник досягнення освітніх цілей Порядку денного ООН до 2030 року [10]. Ці рекомен-

дації є теоретичною основою для формування прикладних стратегій і цифрових інструментів верифікації інформації, що активно впроваджуються в бібліотечній практиці.

Концептуальним підґрунтям верифікації інформації бібліотеками є інформаційна грамотність. Американська бібліотечна асоціація (ALA) визначає інформаційну грамотність як комплекс навичок, що потребують від людини вміння розпізнавати потребу в інформації самостійно її відшукувати, оцінювати та дієво застосовувати [2]. Для розвитку цієї компетентності фахівці виконують комплекс важливих завдань: удосконалюють навички роботи з даними, сприяючи їх правильному використанню та інтерпретації; розробляють та впроваджують стандарти інформаційної етики; забезпечують цифрову інклюзію шляхом надання доступу до інформаційно-комунікаційних технологій; а також здійснюють збереження інформаційних ресурсів і забезпечують їх доступність для користувачів [8]. Як зазначають П. Ерреро-Діс та К. Лопес-Руфіно, бібліотеки активно розширюють спектр своїх послуг шляхом додавання тренінг-сесій, присвячених використанню електронних ресурсів та спрямованих на розвиток практичних навичок користувачів задля задоволення інформаційних запитів [8]. У цьому контексті інформаційна грамотність перетворюється на підґрунтя для впровадження цифрових інструментів верифікації у бібліотечну діяльність.

У бібліотечній практиці доцільно виокремлювати кілька типів стратегій протидії дезінформації: освітні (формування інформаційної грамотності користувачів через тренінги та курси), інформаційні (поширення перевіреного контенту та рекомендацій), а також технологічні (використання цифрових інструментів і платформ фактчекінгу). Їх поєднання забезпечує комплексний підхід до захисту аудиторії та підвищує стійкість користувачів до маніпулятивного контенту.

Реалізація стратегій захисту аудиторії від дезінформації знаходить своє відображення у застосуванні комплексу цифрових інструментів для перевірки інформації, які широко впроваджуються в бібліотечну практику. Серед відомих методів оцінювання джерел виділяють CRAAP-тест, SIFT-метод та TRAAP-тест. CRAAP-тест – метод оцінювання, розроблений бібліотекарем Сарою Блексі в бібліотеці Меріам Каліфорнійського державного університету, що базується на оцінці джерел за п'ятьма критеріями: актуальність, релевантність, авторитетність, точність та мета публікації [12]. Методика SIFT, розроблена Майком Кофілдом, спрямована на оперативну перевірку інформації в інтернет-просторі, що передбачає чотири послідовні кроки: зупинись, досліди джерело, знайти інші підтвердження та відстеж твердження до першоджерела [3]. TRAAP-тест є модифікацією CRAAP-тесту, адаптованою бібліотекарями Австралійського національного університету, яка базується на п'яти взаємозалежних критеріях оцінки джерел – своєчасність, релевантність, авторитетність, точність, мета. Важливість кожного з них визначається залежно від конкретних дослідницьких потреб [13].

Порівняльний аналіз зазначених методів свідчить, що CRAAP-тест є більш універсальним для глибокої оцінки джерел, тоді як метод SIFT забезпечує оперативну перевірку інформації в умовах швидкого споживання контенту в цифровому середовищі. Натомість TRAAP-тест дає змогу гнучко адаптувати крите-

рії оцінювання залежно від дослідницьких потреб. Отже, їх комплексне використання підвищує ефективність верифікації інформації в бібліотечній практиці.

Разом із методами оцінки джерел застосовують спеціалізовані платформи фактчекінгу – Snopes, FactCheck.org, а також інструменти верифікації візуального контенту InVID та Google Reverse Image Search, що допомагають перевіряти автентичність відео та зображень [2].

За словами М. Макарової, у сучасному українському медіапросторі технології штучного інтелекту активно використовуються для моніторингу й аналізу онлайн-публікацій, зокрема Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки послуговується платформами SemanticForce та Attack Index [1]. Водночас міжнародна організація IREX пропонує безоплатні освітні програми, як-от онлайн-курс Very Verified, що навчає громадян розпізнавати маніпулятивну інформацію [8]. З огляду на значний потенціал зазначених технологій бібліотеки, як інститути верифікації інформації, мають вагомні підстави для інтеграції інструментів штучного інтелекту у свою практику захисту аудиторії від дезінформації.

Практична реалізація зазначених інструментів та стратегій простежується у діяльності Публічної бібліотеки Торонто (Toronto Public Library – TPL). Стратегічним кроком стало впровадження посади старшого спеціаліста з цифрової грамотності Фіони О'Коннор. Її робота зосереджена на інтеграції ШІ-інструментів у бібліотечну практику [13; 11]. Ключовим напрямом діяльності TPL є формування в аудиторії навичок етичного та безпечного використання штучного інтелекту. Завдяки програмі «TheA(i),B,Cs of Artificial Intelligence» бібліотека використовує ШІ як основу для розвитку критичного мислення, навчання розпізнаванню маніпулятивного контенту та аналізу інформації. Учасники цієї програми опановують навички ідентифікації згенерованого контенту, розуміють принципи функціонування алгоритмів і вчаться виявляти приховані упередження в текстах і зображеннях, що є критично важливим для протидії дезінформації в цифровому середовищі [4].

Системний підхід організації підкріплює офіційна політика щодо ШІ, яка регламентує відповідальне використання технологій як співробітниками бібліотеки, так і її партнерами. Такий формат роботи дає змогу TPL перетворюватися на потужний центр цифрової грамотності, де штучний інтелект виступає не лише об'єктом дослідження, а й інструментом для захисту суспільства від поширення недостовірної інформації [2].

Прикладом практичного застосування CRAAP-тесту та SIFT-методу є бібліотека Чиказького університету, яка розробила детальний освітній ресурс із верифікації інформації [6]. Зокрема, метод SIFT проілюстровано на прикладі експерименту Стенфордського університету, де два зовні легітимних сайти медичних організацій перевірялися на достовірність, і один із них виявився фейковим. Цей приклад наочно демонструє ефективність методу SIFT для розпізнавання недостовірної інформації. Водночас бібліотека містить посилання на PDF-документ бібліотеки Меріам Каліфорнійського державного університету з переліком запитань для оцінки джерел за CRAAP-тестом [6].

Ефективність зазначених стратегій доцільно оцінювати за такими критеріями: рівень сформованості інформаційної грамотності користувачів, здатність

розпізнавати недостовірний контент, активність участі в освітніх програмах, а також рівень довіри до бібліотеки як до джерела перевіреної інформації. Важливим показником є також залученість аудиторії до взаємодії з бібліотечними цифровими сервісами та освітніми ініціативами.

Отже, верифікація інформації у сфері бібліотечної діяльності постає як багатогранний процес, що інтегрує теоретичні засади інформаційної грамотності з практичним застосуванням сучасних цифрових інструментів. Це свідчить про необхідність переходу від переважно інформативної до аналітично-освітньої моделі діяльності бібліотек у цифровому середовищі. Бібліотеки трансформуються з традиційних сховищ знань у інституції, які активно забезпечують захист користувачів від дезінформації та навчають їх самостійно протидіяти їй. Світовий досвід демонструє високу ефективність системного використання CRAAP-тесту, методу SIFT і TRAAP-тесту, платформ фактчекінгу та технологій штучного інтелекту в боротьбі з дезінформацією. В умовах тривалого інформаційного тиску на Україну впровадження таких стратегій у вітчизняній бібліотечній системі набуває особливого стратегічного значення для зміцнення інформаційної безпеки суспільства.

Список використаних джерел

1. Макарова М. Інструменти сприяння інформаційній безпеці в медіапросторі. *Вісник книжкової палати*. 2024. № 8. С. 25–26. URL: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2024.8\(337\).23-30](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2024.8(337).23-30) (дата звернення: 03.04.2026).
2. Artificial Intelligence (AI) Policy. *Toronto public library*. URL: <https://tpl.ca/policiesand-terms-of-use/artificial-intelligence-policy/> (дата звернення: 03.04.2026).
3. Caulfield M. SIFT (The Four Moves). *HAPGOOD Blog*. 2019. URL: <https://hapgood.us/2019/06/19/sift-the-four-moves/> (дата звернення: 30.03.2026).
4. Enis M. AI and the Public. *Library Journal*. URL: <https://www.libraryjournal.com/story/ai-and-the-public> (дата звернення: 03.04.2026).
5. Evaluating Information: Information Literacy. *ALA Library*. URL: <https://libguides.ala.org/InformationEvaluation/Infolit> (дата звернення: 30.03.2026).
6. Evaluating Resources and Misinformation. *UChicagoLibrary*. URL: <https://guides.lib.uchicago.edu/c.php?g=1241077&p=9082343> (date of access: 30.03.2026).
7. Evaluating Resources and Misinformation. *UChicagoLibrary*. URL: <https://guides.lib.uchicago.edu/c.php?g=1241077&p=9082322> (дата звернення: 03.04.2026).
8. Herrero-Diz P., López-Rufino C. Libraries Fight Disinformation: An Analysis of Online Practices to Help Users' Generations in Spotting Fake News. *Societies*. 2021. Vol. 11, № 4. P. 133. URL: <https://doi.org/10.3390/soc11040133> (дата звернення: 30.03.2026).
9. How can you assess if a source is legitimate? *Australian National University*. URL: <https://libguides.anu.edu.au/c.php?g=906019&p=6594267> (date of access: 30.03.2026).
10. IFLA Statement on Fake News. URL: <https://surl.lu/vzddnp> (дата звернення: 30.03.2026).
11. Toronto public library. URL: <https://tpl.ca/> (дата звернення: 03.04.2026).
12. Tyshchenko V., Muzhanova T. Disinformation and fake news: features and methods of detection on the internet. *Cybersecurity: Education, Science, Technique*. 2022. Vol. 2, № 18. P. 175–186. URL: <https://doi.org/10.28925/2663-4023.2022.18.175186> (дата звернення: 30.06.2026).
13. Activating AI Education and Algorithmic Literacy at Toronto Public Library. *American Library Association*. URL: <https://www.ala.org/events/activatin>

